

Magyar honvédek a velencei lagunák előtt.

— Területet foglaltak el és 1000 foglyot ejtettek. —
Cismone helységet elfoglaltuk. —

BUDAPEST, november 16. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) A Piave deltájánál, a velencei lagunák előtt honvédszázatok szívszisztogatót végezve területet foglaltak el az ellenségtől, miközben több mint ezer foglyot szállítottak be.

A Brenta völgyében osztrák-magyar csapatok hatalmukba kerítették Cismone helységét és az ettől kétoldalt emelkedő magaslatokat. Aslagotól északkeletre is elvesztették az olaszok néhány makacsul védett hegyi állásukat.

A keleti szárazföldi arcvonalon nem volt jelentős esemény.

Albánia: Az Ochrida-tótól nyugatra a franciák által kiűrtett vonalakat csapataink megszállották.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

BERLIN, november 16. A nagy főhadiszállás jelenti: Csapataink Galtiotól északkeletre és a Branta-völgy mindkét oldalán előnyomulva elfoglalták az olaszok több magaslati állását. Cismone birtokunkban van. A Piave alsó folyása mentén a tüzési harc megerősödött. A tengerhez közel a nyugati partra előtörő honvédszázatok egyezzer olaszt elfogtak.

LUDEENDORFF, első főszállásmester.

Csekély harci tevékenység nyugaton.

— Macedóniában megszállottuk a kiűrtett állásokat. —

BERLIN, november 16. A nagy főhadiszállás jelenti: Rupprecht trónörökös hadcsoportja: A flandriai harci területen, az Ailette mentén és a Maas keleti partján a tüzharc korán reggel fokozódott. A francia osztagokat, melyek a reggeli ködben az Ailletten át örsvonalainkba benyomultak, ellentámadással visszavetettük. A harci tevékenység nappal valamennyi hadseregnél csekély volt; este Dixmuidennél és St. Quentinél keletre jeléledt.

Ellenségeink november 9-ike óta légi

harcban és elhárító tüzelés következtében 24 repülőgépet vesztek. Buckler alör-mester huszonötödik és huszonhatodik, Bongartz hadnagy pedig huszonharmadik légi győzelmét aratta.

Keleti harctér: Nem volt jelentős esemény.

Macedon arcvonal: Az Ochrida-tótól nyugatra megszállottuk a franciák által kiűrtett állások egyes részét.

LUDEENDORFF, első főszállásmester.

(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály)

Négyszázhatvankilenc gyermeknek nincs cipője egy szegedi iskolában.

(Saját tudósítónktól.) A szerdai közgyűlésen, a színházi vitánál, mikor a 80 vaggon fa ügye került epizódiként tárgyalásra, Lantos Béla iskolaigazgató tudvalevőleg belekialtotta a vitába:

— És a gyermekek majd megfagynak az iskolákban!

A polgármester természetesen nem hagyhatta szó nélkül ezt a súlyos megjegyzést s élesen azt válaszolta, tudomása van róla, hogy az iskola abakai, amelyeket az igazgatónak lenne kötelessége becsináltatni, ki vannak törve. Majd, ha az igazgató gondoskodik ezek rendbehozataláról, a hatóság is gondoskodni fog — tudniillik ha lesz — tüziányagról.

Lantos Béla szintén válaszolt; elmondta, milyen a helyzet az iskolában s hogy eddig hiába sürgette a mérnökséget a dolgok rendbehozatalára. Pedig már szeptember 4-én kérte s azóta folyton irogatja az átiratokat. De nem mozdul senki. Saját pénzéből pedig igazán nem csinálthatja meg a törött ablakokat, amelyek rendbehozatalára talán egy évi fizetése is kevés volna.

A törvényhatósági bizottság tudomásul vette mindezeket és nyomban másról kezdett tárgyalni. Pedig ez az iskola megérdemelne egy kis figyelmet; megérdemelte volna,

hogy tovább foglalkozzanak vele ugyanakkor, amikor a színigazgatónak ajándékokat adott a közgyűlés figyelmé. S még inkább az aktualitás szögébe állítja a Szilléri-sugáruti iskolát Jánossy Gyula tanfelügyelőnek az a jelentése, hogy 14.000 tanköteles gyermek közül 2000 egyáltalán nem jár iskolába Szegeden. Mindjárt itt a cikk élén válaszolhatunk is ennek a problémának mi-értjére: nincs ruha és nincs cipő. Nem azért maradnak ki a gyermekek az iskolákból, mert csavarogni akarnak, de mert *nincs, a mit magukra vegyenek és nem hagyhatják el a lakásukat sem.* Aki kételkedik ebben, keresse föl a Szilléri-sugáruti iskolát, nézzen be a tantermekbe, a padok közt didergő gyermekek közé.

(Hideg tantermek, ruhátlan apróságok.)

Fölkerestük a hirtelen híressé vált iskolát, megtekintettük a tantermeket, tanulóit, beszélünk az intézet igazgatójával s a — sajnos — nagyon szomorú tapasztalatokról az alábbiakban számolunk be:

A tantermek ablakai kevés kivétellel botrányos állapotban vannak. Alig van az épületben ép ablak és több tanteremnek külső és belső ablakai is ki vannak törve. A negyedik leányosztályban például, ahol Kertész Mária tanítónő tanít, az ajtóval szemközti ablakok vannak kitörve s belépéskor

olyan légvonalat fogadja az embert, amit elképzelni is nehéz. A tanítónő a himnusztablát tette a kitört ablak elé, hogy mégis mérsékelje valamennyire a valósággal ordító légvonalat. Hogy milyen ennek a tanteremnek a levegője, nem kell bővebben magyarázni. Fa csak alig van a fűtéshez, szénnek pedig még színét sem látták.

Holott nagy szükség lenne a fűtésre. A padokban ülő sápadt gyermekeknél szomorubb látványt ritkán látott még ember. A koravén arcokon a gond és nélkülözések nyomai. Ruha alig van a testükön; a legtöbbször sem alsó, sem felsőruhája nincsen. Egy szál nyári gunya; rongyos, megviselt, amin keresztül nagyrészt átlátszik a lilára fázott bőr, a legáltalánosabb öltözk.

Most kiszólitják a gyermekeket a padokból. A megdöbbenő látvány még csak fokozódik: *a mászatás gyereklábak legnagyobb részén nincs harisnya és nincs cipő sem.* Még megnyugtató látvány, hogy akadnak rongyokba burkolt lábak, amilyen viselés kis fapapucs zörög. A tanítónő mondja, hogy a gyermekek legnagyobb része leírhatatlan nyomorban él. Megtörtént, hogy egy gyermek rosszul lett s a végén kiderült, hogy *napok óta nem evett.*

A finom gyerekarckokról valósággal ordít a nyomor. Egy kislányt — alsóruhá, felsőkabát, harisnya és cipő nélkül — vékony nyári ruháskában — megkérdeztünk, mit evett reggel?

— Kenyeret — hangzik a cérnavékony hangon adott válasz.

— És délbén, — kérdezzük tovább — mit fogsz enni?

— *Ha lesz, kenyéret.*

— És este?

— *Nem szoktunk vacsdrázn.*

— Hogy hívnak?

— Bálint Ilona.

— S az apád hol van?

— *A harctéren.*

Mindnek a harctéren van az apja; némelyiknek már meg is halt.

Bemegyünk más osztályokba. A harmadik fiúosztályban maga az igazgató: Lantos Béla tanít. 78 növendéke van, akik közül 20 átlátszóan hiányzik a cipő. és ruhahidat miatt. És az ablakok itt is be vannak törve; itt is befűtül a szél a törött ablakokon élesen, kiállhatatlanul. És a gyerekeken itt sincs több ruha, sőt talán még kevesebb.

Az ember szíve még ha kőből van is, meg kell, hogy induljon ezen a látványon, amikor így együtt látja a nyomor e szegény gyermekeit, mosdatlanul, ruhátlanul, lilára fázott bőrrrel. És a látvány mind a 12 tanteremben ugyanaz; a nincsetlenség mindenütt ugyanolyan hangossággal ordít kegyelemért az éhez, fagyoskodó apróságok iránt.

(469 gyermeknek nincs cipője.)

Lantos Béla iskolaigazgató így nyilatkozott a *Délmagyarországnak*:

— Szem nem képes felfogni, fül meghallani, szó leírni azt a nyomorúságot, amiben ezek a szegény gyermekek — majdnem kivétel nélkül — élnek. Az apjuk, testvéreik háboruban vannak, az anyjuk legnagyobb részét képtelen dolgozni s így a hadisegélyből élnek, sokszor hét és kilenc gyermek családot havi 45—50 forintból. A ruha leszakadt már róluk, a cipőjük elhagyta őket és nem tudnak újat szerezni. Azt hiszem, minden részletezésnél megdöbbenőbbben beszélnek mégis a számok. Az intézetnek van összesen 12 tanterme, 6 fiú, 6 leány s a tanulók száma 672. Ezek közül 469 gyermeknek nincsen cipője s legnagyobbbrészt ruhája sem.

— Naponkint 50—60 asszony jelentkezik nálam s könyörög sirva, hogy szerezzek cipőt a gyermekeiknek, mert máskülönben nem tudja őket iskolába küldeni s odahaza